

OBSAH

PŘEDMLUVA	9
I. NA PRAHU 20. STOLETÍ	11
II. PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA (1914—1918)	15
Průběh války • Povaha války • Protiválečné síly • Ruská revoluce • Česká a slovenská politika na počátku války • Zahraniční odboj • České země v posledních letech války • Vznik československého státu	
III. SVĚT V MEZIVÁLEČNÉM OBDOBÍ (1918—1939)	21
Celková charakteristika období	21
1. Poválečná léta (1918—1923)	22
Versailleská soustava • Občanská válka a intervence v Rusku • Revoluční vření v Německu • Maďarská republika rad • Okupace Porúří • Dawesův plán • Vzestup role dělnictva • Druhá a Třetí internacionála	
2. Přechodná stabilizace (1924—1929)	27
Velká prosperita v USA • Locarno • Nastolení fašistické dikta- tury v Itálii • Sovětský svaz za nové ekonomické politiky • Asie, Afrika a Latinská Amerika v meziválečném období • Čínská revoluce • Indie • Turecko • Latinská Amerika	
3. Světová hospodářská krize (1929—1933)	33
Vítězství fašismu v Německu • Industrializace a kolektivizace v SSSR • Stalinova diktatura • New Deal • Německo pod háko- vým křížem • Agrese Německa, Japonska a Itálie • Úpadek demokratických režimů • Lidová fronta ve Francii • Občanská válka ve Španělsku • Od anexe Rakouska k začátku druhé světové války	
4. Kultura mezi dvěma světovými válkami	41
IV. PRVNÍ ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA	46
1. Formování nového státu (1918—1921)	46
Stanovení hranic a národnostní složení republiky • Politické strany • Radikalizace dělnického hnutí • Pozemková reforma • Rozkol sociální demokracie • Zahraniční politika	
2. Stabilizace dvacátých let (1921—1929)	49
Hospodářská politika • Politický systém první republiky • Hrad • Vládní koalice • Bankovní ekonomické centrály • Hegemonie agrární strany • Politický katolicismus • Panská koalice • Vývoj komunistické strany	
3. Období velké hospodářské krize (1930—1933)	53
Hospodářská krize • Vzestup role KSČ • Růst fašismu	
4. Zánik první republiky (1933—1939)	54
Vláda „silné ruky“ • Zesílení fašismu • Dva hlavní politické trendy • Předmnichovská krize • Mnichov • Druhá republika	
5. Kultura Čechů a Slováků v první republice	58
V. DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA (1939—1945)	62
1. Příčiny a charakter války	62
2. Průběh války	
3. Mezinárodní politické vztahy	64
4. Hnutí odporu	65
5. Výsledky druhé světové války	65

VI. ČESKOSLOVENSKO POD NACISTICKÝM PANSTVÍM (1939—1945)	67
1. České země pod nacistickým protektorátem	67
Protektorátní zřízení • Cíle nacistů • První projevy odporu • Kolaborace • Vznik odbojových organizací • Formy odboje • Atentát na Heydricha • Zahraniční odboj	
2. Vývoj ve slovenském státě	70
3. Slovenské národní povstání	70
4. Vyvrcholení českého odboje	71
Pražské povstání	
5. Ustavení vlády Národní fronty	72
Košický program • Nová národnostní struktura • Politické strany • Sociální přeměny • Zahraniční orientace	
6. Česká a slovenská kultura za druhé světové války na pozadí kultury ostatních zemí	73
VII. OD PROTIHITLEROVSKÉ KOALICE KE STUDENÉ VÁLCE (1945 až 1953)	78
1. Posun doleva	78
Postupimská konference • Potrestání válečných zločinců • Poměr SSSR a USA • Lidově demokratické revoluce ve střední a jihovýchodní Evropě • Třídní charakter lidově demokratických republik • Vývoj v Řecku a ve Finsku • Posun doleva v západní Evropě • Společenské reformy • Obnova hospodářství	
2. Studená válka	81
Trumanova doktrína • Marshallův plán • Začátek studené války • Vývoj v Německu • Založení NATO • Vznik Spoikové republiky Německo • Vznik Německé demokratické republiky	
3. Počátek rozkladu kolonialismu	84
Vítězství čínské revoluce • Korejská válka	
4. Poslední léta stalinistického systému	85
Stagnace zemědělství • Represe • Boj proti kosmopolitismu • Příprava na válku • Poslední období Stalinova života	
5. Degradace lidově demokratických zemí v satelity	86
Roztržka s Jugoslávií • Teror • Industrializace a kolektivizace • Stav kultury • Vývoj Jugoslávie	
6. Nástup konzervatismu v západní Evropě	87
Křesťanskodemokratické strany	
VIII. ČESKOSLOVENSKO OD KVĚTNA DO ÚNORA (1945—1948)	89
1. Československo po skončení války	89
Válečné ztráty • Odsun Němců • Očista	
2. Nový politický systém	90
Zákonodárná činnost • Národní fronta • Národní výbory • Politické strany • Společenské organizace	
3. Revoluční zásahy do společenské struktury	91
Znárodnění • Závodní rady • Pozemková reforma	
4. Volby do Ústavního národního shromáždění	92
Úspěch českých komunistů • Úspěch slovenských demokratů • Důsledky voleb • Postavení slovenských orgánů	
5. Zápas o další vývoj republiky	93
Spor o konfiškáty • Spor o zemědělskou politiku	
6. Počátek studené války a její dopad na Československo	94
Milionářská dávka • Slovenská krize • Rozklad Národní fronty	
IX. ČESKOSLOVENSKO ZA STALINISMU (1948—1953)	96
1. Únor	96
2. Zformování poúnorového politického a ekonomického systému	96
Potlačení nekomunistických stran • Charakter únorového zvratu • Změna složení KSČ • Zostření sociálního a politického konfliktu • Hospodářský vývoj	
3. Vyvrcholení hospodářských obtíží a politického teroru	98
Zvýšení úkolů 1. pětiletky • Pokles životní úrovně • Násilná kolektivizace • Růst role Bezpečnosti • Proces s Miladou Horákovou • Proces s Rudolfem Slánským • Vyhrocení politické krize	

X. SVĚT V OBDOBÍ DOVRŠENÍ DRUHÉ PRŮMYSLOVÉ REVOLUCE (1953—1960)	102
1. Hospodářský a sociální vývoj na Západě	102
Změna v sociální struktuře • Sociální stát	
2. Vývoj USA	103
Strukturální změny • Konzervativci a liberálové • Maccarthismus • Černošské hnutí	
3. Chruščovova destalinizace (SSSR v letech 1953—1964)	104
Obrat v politice KSSS • Změny v zahraniční politice • XX. sjezd KSSS • Mezinárodní postavení SSSR • Hospodářské úspěchy a slabiny • Chruščovův pád	
4. Krise v „socialistickém táboře“ a jeho rozpad	106
Povstání v NDR • Změna vedení v Polsku 1956 • Povstání v Maďarsku • Upevnění revoluční moci v Číně • Čínsko-sovětská roztržka	
5. Mezinárodní vztahy od příměří v Koreji ke karibské krizi (1953 až 1962)	108
Uvolnění mezinárodního napětí • Zahraniční politika USA • Německá otázka • Karibská krize	
6. Západní Evropa	109
Integrace • Hlavní politické proudy • Konzervatismus • Role religiozity • Sociální demokracie • Proces obrody italské a francouzské KS • Vznik páté republiky ve Francii	
7. Nástup třetího světa do dějin	112
a) <i>Dovršení rozpadu kolonialismu</i>	112
Arabsko-izraelský spor • Soudržnost a rozpory arabského světa • Osvobozování Afriky	
b) <i>Hospodářské a politické problémy třetího světa</i>	113
Úsilí o překonání hospodářské zaostalosti • Politické režimy • Mezinárodní politické aspekty	
XI. ČESKOSLOVENSKO NA CESTĚ DESTALINIZACE (1953—1961)	117
1. První kroky destalinizace	117
Konsolidace hospodářství	
2. Vliv XX. sjezdu KSSS na Československo	118
Diskuse v KSČ • Konzervativní postoj vedení • Hospodářské problémy • Krach 3. pětiletky • Zlepšení klimatu	
XII. SVĚT NA POČÁTKU TŘETÍ PRŮMYSLOVÉ REVOLUCE (1960—1975)	120
1. Počátek třetí průmyslové revoluce	120
Hospodářský rozmach Japonska • Zpomalení hospodářského růstu	
2. Sovětský svaz za Brežněva — léta politického konzervatismu (1964—1982)	121
Stabilizace kádru • Ekonomická reforma • Modernizace importem • Stagnace zemědělství • Vztahy se Západem • Zhoršení vztahů se socialistickými zeměmi • Stagnace	
3. Země středovýchodní Evropy mezi krizí, stagnací a reformou (1964—1982)	123
Brežněvova doktrína • Maďarská reforma • Rumunská krize • Polská krize • Jugoslávská krize	
4. „Kulturní revoluce“ v Číně	125
5. USA od Kennedyho k Nixonovi	125
J. F. Kennedy • Hnutí proti válce ve Vietnamu • Watergate	
6. Mezinárodní vztahy od karibské krize po Helsinky (1962—1975)	126
Uvolnění • „Východní politika“ SRN • Strategická rovnováha • Válka a revoluce ve Vietnamu • Tragédie kambodžské revoluce • Mezinárodní rozpory v kapitalistickém a socialistickém světě • Helsinky	
7. Západní Evropa od počátku šedesátých let	128
Hospodářská politika levicových vlád • Problémy Velké Británie • Revolta pařížských studentů • Nová levice • Teror	

XIII. NÁSTUP ČESKOSLOVENSKÉ REFORMY A JEJÍ POTLAČENÍ (1962 až 1986)	130
1. Reforma si razí cestu (1962—1967)	130
První projekt hospodářské reformy • Rehabilitace • Diskuze o společenské reformě • Vyvrcholení politické krize • Plénum ÚV KSČ v lednu 1968	
2. Pražské jaro (leden—srpen 1968)	131
Hospodářská situace • Počátek obrodného procesu • Nové vedoucí orgány • Akční program • Demokratizace na postupu • Diferenciace ve vedení KSČ • Postoj SSSR • Svolání mimořádného sjezdu KSČ • Varšavský dopis • Čierna nad Tisou a Bratislava • 21. srpen • Vysočanský sjezd • Moskevský protokol	
3. První fáze normalizace a odpor proti ní (srpen 1968—duben 1969)	135
Změny ve vedení • Počátek vlny emigrace • Životaschopnost obrodného procesu • Federalizace • Tlak z SSSR • Růst napětí • Dubčekův pád	
4. Restaurace byrokratické diktatury	136
Potlačení svobody tisku • Vyloučení reformního křídla z ÚV KSČ • Prověrky • Změna charakteru KSČ • Úpadek prestiže socialismu • Depolitizace společnosti • Vývoj ekonomiky • Perzekuce • Samizdat • Charta 77	
XIV. SVĚT V SOUČASNÉM OBDOBÍ (1975—1986)	141
1. Konec gerontokracie v SSSR	141
Interregnum • Reforma jako revoluční úkol	
2. Nástup konzervatismu na Západě	141
Reaganismus • Konzervativní vlna v západní Evropě • Obnova demokracie v zemích jižní Evropy • Konec mezinárodního komunistického hnutí	
3. Mezinárodní vztahy po Helsinkách	143
Zostření napětí	
4. Čína na cestě reformem	144
5. Ekologický problém	145
XV. KULTURA PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE	146
JMENNÝ REJSTŘÍK	159
TABULKY	165
DOPORUČENÁ LITERATURA	181